

POLJOPRIVREDNA STRUČNA SLUŽBA
KOSOVSKA MITROVICA d.o.o.
38220 Kosovska Mitrovica ul.Cara Dušana br.10
028 Tel/028/423-773, Tel/ 028/424-144
E-mail pskm@nadlanu.com
SAJT :<http://psss.rs>

BROJ XII

B I L T E N

DECEMBAR 2009.

ZA SUBVENCije PO HEKTARU U 2010.

Važe računi od prvog oktobra ove godine

Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede će za subvencije po hektaru u 2010 godini prihvatiti fiskalne račune koji su izdati od 01.10.2009.godine. Ovim potezom će Ministarstvo poljoprivrede omogućiti poštovanje proizvodne godine u poljoprivredi i svim poljoprivrednicima postupak prikupljanja fiskalnih računa učiniti jednostavnijim.

Ministarstvo poljoprivrede će se osim ove novine, pojednostaviti proceduru registracije novih poljoprivrednih gazdinstava i obnovu registracije postojećih poljoprivrednih gazdinstava.

Na ovaj način rad Trezora biće ubrzan a samo popunjavanje zahteva biće pojednostavljeno. O detaljima ovih aktivnosti proizvođači će biti obavješteni neposredno pre obnove registracije.

OSIM SUBVENCija BITĆE PODSTICAJA I INVESTICIONIM PROJEKTIMA

Sva registrovana poljoprivredna gazdinstva su potencijalni korisnici sredstava koja će se isplaćivati preko **Uprave za agrarna plaćanja**, a samim merama koje će donositi Ministarstvo poljoprivrede biće definisano na koja se gazdinstva koja mera odnosi.

Uprava za agrarna plaćanja je specijalizovana institucija Ministarstva poljoprivrede šumarstva i vodoprivrede koja će se baviti isključivo prijamom, obradom i isplatom zahteva za subvencije registrovanim poljoprivrednim gazdinstvima. Ovo je prvi korak ka odvajanju zakonodavne vlasti, koja će ostati u okvirima Ministarstva od izvršne

funkcije novoosnovane uprave. To je sistem koji postoji u svim zemljama EU, čiji je cilj suzbijanje mogućnosti malverzacije prilikom dodeljivanja novca. Sredstva će se isplaćivati preko **Uprave za agrarna plaćanja** a sva registrovana poljoprivredna gazdinstva su potencijalni korisnici.

Kao i dosad u zavisnosti od vrste neki podsticaji će biti isplaćivani na osnovu konkursa a neki direktnom isplatom na osnovu podnetog zahteva. Ono što je novina i što će već sledeće godine biti primenjeno jeste model podsticaja investicionih projekata po kome će poljoprivrednici moći da ostvare i do 50% povraćaja sredstava uložениh u izgradnju objekata ili u kupovinu mehanizacije.

Uprava za agrarna plaćanja će već od sledeće godine preuzeti obradu najvećeg broja podsticaja iz budžeta Republike Srbije a kada postanemo zemlja KANDIDAT za članstvo u EU imaćemo priliku da isplaćujemo i sredstva iz Fondova za razvoj sela. Ti fondovi se opredeljuju na nivou cele države i zavisice od ukupnog budžeta EU namenjenog u te svrhe.

Služba za ratarstvo i povrtarstvo

RADOVI U VOĆNJAKU

Sada, kada su voćnjaci u fazi mirovanja, a vremenski uslovi odgovarajući, neophodno je odraditi đubrenje i obradu zemljišta.

Jesenje-zimska obrada i đubrenje voćnjaka obavlja se po završetku vegetacije, nakon opadanja lišća.

Prvenstveno voditi računa o higijeni u voćnjaku. To znači, ako do sada nije urađeno, iz voćnjaka treba ukloniti i spaliti opalo lišće, suve i polomljene grane i grančice, kao i zaostale mumificirane plodove. Ovo je važno zbog prevencije i smanjenja zastupljenosti pojave biljnih bolesti i štetočina koje baš tu prezimljavaju. Tek onda ići na đubrenje i obradu voćnjaka.

Jesenje đubrenje ima za cilj da se unese neophodna količina hraniva koja je potrebna voćkama, zato što se tokom vegetacije znatna količina hraniva koristi za rast i razvoj voćaka, plodova, lisne i drvene mase, tako da se njihova koncentracija u zemljištu smanjuje. Zato sve te količine treba putem đubrenja vratiti u zemljište, kako bi one bile lako pristupačne biljkama početkom naredne vegetacije.

Đubrenje voćaka u ovom periodu sprovodi se sa mineralnim i organskim đubrivima. Koriste se mineralna đubriva koja u sebi imaju mali procenat azota, a povećan sadržaj kalijuma i fosfora. To je zbog toga što se fosfor i kalijum sporije razlažu pa su dostupni biljkama u dužem periodu. Azotna đubriva je mnogo bolje i efikasnije dodati tokom vegetacije kada ih voćke mogu maksimalno iskoristiti. Od organskih đubriva najčešće se upotrebljava stajnjak, koji treba da bude zgoreo ili poluzgoreo. Najviše se koristi goveđe stajsko đubrivo. Organska đubriva popravljaju strukturu zemljišta kao i aktivnost usvajanja hraniva iz zemljišta. Đubriva u voćnjaku treba rasturiti pre obrade zemljišta.

Jesenje-zimsku obradu zemljišta treba sprovesti na manjoj dubini 15-18cm, jer bi veća dubina dovela do oštećenja na korenovom sistemu voćaka. Dubina obrade zavisi od zemljišta, korenovog sistema voćaka i vremena izvođenja. Obradom se postiže aeracija zemljišta, rastresitost, koren se lakše razvija, lakše se usvaja hranivo itd. Ako se radi o voćnjacima koji su podignuti na većim kosinama, dovoljno je samo obraditi površinu oko stabla voćke. Obrada zemljišta se sprovodi samo na terenima koji nisu podložni eroziji.

Ove lepe, tople dane trebalo bi iskoristiti za podizanje novih zasada kao i za popunjavanje praznih mesta u već podignutim zasadima. Prednosti jesenje sadnje su velike. Tokom zimskog perioda koren zasađene voćke bolje uspostavlja vezu sa zemljištem i na proleće se lakše aktivira. Naravno podrazumeva se, sadnja se obavlja samo ako je ona unapred isplanirana i ako su blagovremeno izvršene sve ostale pripreme (analiza zemljišta, uništavanje korova, meliorativno đubrenje, duboko oranje, ravnanje i usitnjavanje zemljišta). Veoma je bitan i izbor sadnog materijala. On mora biti autentičan, zdrav, sa dobro razvijenim žiličastim korenom, bez ikakvih oštećenja.

Potrebno je negovati tek podignute, kao i mlade zasade. Zaštiti ih od napada glodara, naročito zečeva. Za to mogu poslužiti papirni džakovi, novinska hartija, plastična zaštitna mreža, kukuruzna šaša itd. Privezivanje mladih voćki uz kolac je obavezno da bi se sprečilo eventualno izvaljivanje.

Ako u blizini voćnjaka postoji šiblje i divlje forme voća, treba ga iskrčiti, jer može biti zaraženo patogenima i bolestima.

Služba za voćarstvo i vinogradarstvo

SMANJENJE BROJA MRTVOROĐENE PRASADI U LEGLU

Osnovni cilj savremene proizvodnje u svinjarstvu je kako povećati reproduktivnu efikasnost svinja, kao osnovni faktor koji direktno određuje obim i kvalitet proizvodnje.

U cilju ostvarivanja što povoljnijeg ekonomskog efekta, veoma je važno postići što veći nivo intenzivnosti u odgajivanju prasadi, kao početni materijal za tov ili uzgoj priplodnog podmlatka. S aspekta ostvarivanja većeg obima priplodavanja prasadi po krmači godišnje i ukupno, važno je da se prouče i kvantifikuju uticaji koji dovode do pojave broja mrtvorodne prasadi.

Za ostvarivanje dobrih proizvodnih rezultata, broj mrtvorodjenih prasadi bi trebalo da bude oko 5% od ukupno rođene prasadi. Povećanje preko 8% predstavlja potencijalni problem. Povećanje broja mrtvorodne prasadi se može pripisati neodgovarajućim uslovima držanja, dotrajalošću i nefunkcionalnošću postojećih objekata za prашenje i nemogućnošću njihove adaptacije. To je posledica stanja u kojem se poljoprivreda, a naročito stočarstvo nalazilo tokom prethodnih godina.

Ishrana priplodnih grla u periodu pred pripust i u toku bremenitosti je još jedan bitan faktor koji utiče na ovu pojavu. Kvalitativno i kvantitativno neadekvatna ishrana priplodnih krmača dovodi do loše kondicije majke i za posledicu ima povećan broj mrtvorodne prasadi.

Nepoželjno produženo prашenje- Najveći broj mrtvorodjenih se javlja u toku prашenja. Faktori koji doprinose povećanju uginuća prasadi su: prerano prekidanje pupčane vrpce, ranije odvajanje placente od materice, sprečavanje dotoka krvi do fetusa u toku kontrakcija materice, trajanje bremenitosti manje od 112 i više od 116 dana. Osim toga, i produženo trajanje prашenja utiče na broj mrtvorodne prasadi. Intervali između rođenja dva praseta su u proseku duži pre mrtvorodjenog (34 minuta), nego pre rođenja živog praseta (13 minuta), odnosno broj mrtvorodjenih se povećava od 2% kod prашenja koja kratko traju (manje od 100 minuta) do 11% kod prашenja koja traju preko 400 minuta. Faktori koji predstavljaju potencijalni rizik za povećanje broja mrtvorodjenih su i korišćenje oksitocina u toku prашenja, primena vaginalne palpacije, pojava mumificiranih fetusa, kao i povećana težina prasadi na rođenju.

Uginuća veća tokom leta- Veći je broj mrtvorodjenih prasadi u toploj u odnosu na hladnu sredinu. Krmače se moraju zaštititi od visoke temperature u periodu do 30. dana gestacije, zatim u toku prашenja i laktacije. Ako su krmače izložene dejstvu visokih temperatura u poslednje dve nedelje pre prашenja broj mrtvorodne prasadi se povećava za 0,4-5,2 po leglu (za svakih 5°C povećanja temperature, broj mrtvorodjenih prasadi povećava se za 0,36%.

Još jedan od faktora koji značajno utiče na pojavu mrtvorodne prasadi je i paritet prашenja. Naime povećanjem pariteta povećava se i broj mrtvorodjenih. Broj mrtvorodjenih se obično povećava od drugog do jedanaestog prашenja. Osim ovoga, na povećan broj mrtvorodjenih utiče i zdravstveni status zapata.

Može se zaključiti da se broj mrtvorodne prasadi može značajno smanjiti pravilnom ishranom, odgovarajućim smeštajem i mikroklimatom u objektima, pravovremenom vakcinacijom priplodnih životinja, kao i stalnim prisustvom čoveka u objektu za prашenje za vreme partusa. Sve ovo će doprineti ostvarenju boljih rezultata u proizvodnji i većeg profita, što je i krajni cilj.